

क्रमशः *ind.* 1 In due order, regularly, successively, seriatim. -2 Gradually, by degrees; R. 12. 47; क्रमशस्तान्निबोधत Ms. 1. 68, 3. 12.

क्रमिक *a.* [क्रमादागतः ठन्] 1 Successive, serial. -2 Descended lineally, ancestral, hereditary; आसैरलुब्धैः क्रमिकैस्ते च कच्चिदनुष्ठिताः Mb. 2. 5. 33.

क्रम्य *a.* To be treated or attended medically; Charak 8. 2.

क्रमुः, क्रमुकः [क्रम्-उच्, संज्ञायां कन्] The betel-nut tree; आस्वादिताद्रक्रमुकः समुद्रात् Śi. 3. 81; Vikr. 18. 98; Bhāg. 8. 2. 11.

क्रमेलः, क्रमेलकः 1 A camel; निरीक्षते केलिवनं प्रविश्य क्रमेलकः कण्टकजालमेव Vikr. 1. 29; Śi. 12. 18; N. 6. 104. सद्यः संदानितानेकक्रमेलककुलाकुलम् Śiva. B. 20. 5.

क्रान्त *p. p.* Gone, passed over, traversed &c.; (*p. p.* of क्रम् *q. v.*) -तः 1 A horse. -2 A foot, step; Ms. 12. 121. -3 Declination. -न्तम् 1 Going, passing. -2 A step. -3 A certain aspect in astronomy (when the moon is in conjunction with a planet). -Comp. -दर्शिन *a.* omniscient.

क्रान्तिः *f.* 1 Going, proceeding. -2 A step, pace. -3 Surpassing. -4 Attacking, overcoming. -5 Declination of a planet. -6 The ecliptic. -Comp. -कक्षः, -मण्डलम्, -वलयः, -वृत्तम् the ecliptic. -क्षेत्रम् a figure described by the ecliptic. -जीवा, -ज्यका, -ज्या the sine of the declination or of the ecliptic. -पातः the equinoctial points or nodes of the ecliptic. -भागः the declination of a point of the ecliptic. -वलयः 1 the ecliptic. -2 the tropical zone, space within the tropics.

क्रान्तुः A bird.

क्रवण *a.* Ved. Worshipping, praising; अत्रा न हार्दि क्रवणस्य रेषते Rv. 5. 44. 9.

क्रविस् *n.* Ved. Raw flesh, carrion; पौरुषेयं च ये क्रविः Av. 8. 6. 23.

क्रव्यम् Raw flesh, carrion, स्थपुटगतमपि क्रव्यमव्यग्रमिति Mā. 5. 16. [cf. Gr. *kreas*; L. *caro*] -Comp. -अद्, -अद्, -भुज् *m.* eating raw flesh; Rv. 10. 16. 9. Ms. 5. 131. (-*m.*) 1 a carnivorous animal, such as a tiger &c.; क्रव्याद्भ्यो बलिमिव निवृणः क्षिपामि U. 1. 49. -2 a demon, goblin; R. 15. 16. -घातनः a deer (killed for its flesh) cf. Bhāg. 5. 26. 12. -वाहनः Ved. an epithet of Agni; Rv. 10. 16. 11.

क्रशयति Den. P. To emaciate, make thin or lean; क्रशितं शरीरमशरीरशरैः Śi. 9. 61.

क्रशित *a.* Made lean, emaciated.

क्रशिमन् *m.* Thinness, emaciation, leanness.

क्राकचिकः A sawyer; माथूरकाः क्राकचिका वेधका रोचकास्तथा Rām. 2. 83. 13.

क्राथः Killing, murder.

क्रिमिः -का *f.* 1 A worm; क्रिमिकाण्डजन्तुकीर्णम् (रसाम्) Bu. Ch. 5. 5. -2 An insect; see कृमि. -Comp. -जम् aloewood. -शैलः an ant-hill.

क्रियः The sign of the Zodiac called Aries.

क्रियमाणकम् A literary essay; Bri. S. 1. 5.

क्रिया [कृ भावे करणादौ वा श cf. P. III] 1 Doing, execution, performance, accomplishment; उपचार, धर्म; प्रत्युक्तं हि प्रणयिषु सतामीप्सितार्थक्रियैव Me. 116. -2 An action, act, business, undertaking; प्रणयिक्रिया V. 4. 15; Ms. 2. 4. -3 Activity, bodily action, labour. -4 Teaching, instruction; क्रिया हि वस्तूपहिता प्रसीदति R. 3. 29. क्रिया हि द्रव्यं विनयति नाद्रव्यम् Kau. A. 1. 5. -5 Possession of some act (as of singing, dancing &c.), knowledge; शिष्टा क्रिया कस्यचिदात्मसंस्था M. 1. 16. -6 Practice (opp. शास्त्र theory). -7 A literary work, composition; शृणुत मनोभिर-बहितैः क्रियाभिर्मां कालिदासस्य V. 1. 2; कालिदासस्य क्रियायां कथं परिषदो बहुमानः M. 1. -8 A purificatory rite, a religious rite or ceremony; Ms. 10. 43. -9 An expiatory rite, expiation. -10 (a) The ceremony of offering oblations to the deceased ancestors (श्राद्ध). (b) Obsequies. -11 Worship; त्रैतादिषु हरेरर्चा क्रियायै कविभिः कृता Bhāg. 7. 14. 39. -12 Medical treatment; application of remedies, cure; शीतक्रिया M. 4 cold remedies. -13 (In gram.) Action, the general idea expressed by a verb. -14 Motion. -15 Especially, motion as one of the seven categories of the Vaiśeṣikas; see कर्मन्. -16 (In law) Judicial investigation by human means (witnesses &c.) or by ordeals. -17 Burden of proof; क्रिया स्याद्वादिनोर्दयोः; द्वयोरपि वादिनोः क्रिया प्राप्नोति V. May. -18 A verb. -19 A noun of action. -20 Disquisition. -21 Study. -22 Means, expedients. -23 Instrument, implement. -24 A construction; कूपप्रपापुष्करिणीवनानां चक्रुः क्रियास्तत्र च धर्मकामाः Bu. Ch. 2. 12. -25 Spirit (अध्यात्म) ?; द्रव्यक्रियाकारकाख्यं धृत्वा यान्त्यपुनर्भवम् Bhāg. 12. 6. 38. -Comp. -अन्वित *a.* practising ritual observances. -अपवर्गः 1 completion or termination of an affair, execution of a task; क्रियापवर्गेष्वनुजीविसात् कृताः Ki. 1. 14. -2 liberation from ceremonial acts, absolution. -अभ्युपगमः a special agreement; क्रियाभ्युपगमात्त्वेत् ब्रीजार्थं यत्प्रदीयते Ms. 9. 53; -अर्थ *a.* 1 (a Vedic injunction) enjoining some duty. -2 useful for some purpose; अपि क्रियार्थं सुलभं समित्कुशम् Ku. 5. 33. -अवसन्न *a.* one who loses a law-suit through the statements of the witnesses &c. -आरम्भः Cooking; आत्मार्थं च क्रियारम्भः Ms. 11. 64. -इन्द्रियम् see कर्मैन्द्रिय. -कलापः 1 the whole body of ceremonies enjoined in the Hindu religious law. -2 all the particulars or points of any business. -कल्पः a particular mode of diagnosis. -काण्डम् The portion of a श्रुति text treating of the sacrifices. -कारः 1 an agent, worker. -2 a beginner, tyro, a fresh student. -3 an agreement. -तन्त्रम् one of the four classes of Tantras; Buddha. -द्वेषिन *m.* a witness whose